

«Підгір'я, любов ненаглядна моя!
Ось ти, пеленою сніжною
Покрите, неначе красавиці труп,
Без духу лежиш предо мною.

Туманом покрито небо важким,
Туманом насупились гори,
І річка під снігом замерла, і ліс
Шумні позабув розговори.

Морозом тріскучим зціпило тебе.
У кригу важку окувало,
У сугорбах снігу заглухло село,
Життя мов і там вже не стало.

Лиш місяць блідий крізь туман прозира,
Мов лампа посмертна зіходить,
І вовк зголоднілий в яру завива
Мов п'яная плачка заводить.

Невже —таки вимерло всяке життя,
Змагання не бореться жадне
З всесильною смертю, з туманом отим,
Невже ж ти на правду спиш сном гробовим,
Підгір'я моє ненаглядне?»

Так думав я, їдучи в сумрачну ніч
Невтертим ще шляхом к неблизькій ще ціли,
І форкали коні, в затвердлім снігу
Санки, мов гадюка, шипіли.

Підгірська долина, немов домовина,

Лежала, мертва, хоч широка, —
В морозі, в тумані ні крил, ні пристані
Для думки, для серця, для ока.

І, тулячись міцно в немудрий кожух,
Я думав нерадісну думу
Про край сей, про люд сей, — туман і мороз
Ще більше наводили суму.

Я думав про тьму, що в тих селах царить,
Про бідність, про голод, про муку,
Про хорих дітей, що тут сотнями мруть,
Про ту безпросвітну розпуку.

Я думав про тисячі людських п'явок,
Що кров ссуть із люду найлуччу,
Про тисячі кривд, і неправд, і оскорб,
Що рвуть і брудять його душу.

І як же тут духові, думці якій
З —під криги такої підняться?
І як же тут людським змаганням живим
У пеклі таким наклюватись?

Шипіли санки, мов гадюки, в снігу,
І форкали коні, грудками
Сніг рвавсь з —під копит їх, я мерз і туливсь.
І мучився тими думками.

Написано в грудні 1885 р.

